

לא פשוטות. סמכו על עצמכם, האמינו בכוחכם לעזור לידיכם ולשמור עליהם. היו קשובים גם למה שעובר עליכם וזכרו לשחר, להיתمر ולהיוועץ בסביבתכם הקרובה.

שמירת שגרה

נשטל לשמור על
השגרה המשפחתיות או
לייצור שגרה חלופית
כמסגר של שליטה במצב
ושמירה על רציפות.

הגנה רגשית

נזכר כי עברו לידינו הרכבים אナンנו
משמשים כמעין 'חומרת מגן' מפני
הבנייה של מרכיבות המצב.
הפעוטות חווים את העולם דרככם
ולעצמכם. פרשנותם את המתරחש
ונשענת על המסרים שאותם
מעבירים להם באופן מילולי
ובאופן בלתי מילולי.

הגנה פיזית

dagatno haRashona leShalom haPisoi shel Beni
haMesphacha. nowad Shildim namzaim b'kol
ha'ut beKerbat Merhab Mogen. nata'am um
ha'ildim ul-kenesa v'iziah mohmarab
haMogen, nusa'ah zat bat avpon meshakki v'nivu
k'di shvezman amat hem ychoso shehgeyu
leMerhab moker.
laHsaber motam l'Yeladim um mogbelot nitin
laHshtuyu beChomrim haMforshim baAtar
piyad haUvra.

מצומח חיפה

נשתדל לא לדבר בקשרת הילדים על נושאים ומידע שעלולים לעורר בהם חשש ופחד. נמתן את הצפיה שלנו באמצעות התקשרות בנוכחותם.

יצירת מרחב מרגיע

- נארגן את המרחב כך שהייתה גישה נוחה ומדלימה עברו ולדינו. נודע שיש שם משחקים, כריות, צעצועים, אוכל ושתייה. שיעניקו לילדים תחושת רציפות ויספקו להם הסחה וענין.
 - בזמן השהות במרחב המוגן ננסה להבנות את רצף ההתרחשויות כ"סיפור", כדי לתווך לילדים את המתරחש. געשה זאת באמצעות תיאור סדר האירועים שקדמו לכינסה למרחב המוגן, למשל: שיחקנו/ צפינו בתכנית, נשמעה אזקה, נכנסנו למרחב מוגן, CUT נמתין מספר דקות, עוד מעט נצא, אך נשאר בקרבת המרחב המוגן.
 - בזמן השהיה למרחב המוגן נאפשר לילדים לשחק, להאזין למוזיקה, לשיר, להירדם. על הבוגרים שבחברה נטיל משימות קענות ומටאמות גיל שיאפשרו להם לחוש בטחון ויקולת.

שיעור בגובה העיניים

- נספר לילדיים שכרגע עליינו להיות בקרבת מרחב מוגן ולבן בחרכנו לנשוע או להישאר בבית סמוך למרחוב המוגן.
 - עברו אוטם וילדים שישאלו שאלות, לנסה לענות על שאלותיהם ולתת מקום לסקרנותם, אך נשלול היטב את הכללים. נזכיר שהם רכים בשנים ושהוא זה נכון להעמים עליהם מידע מיותר. נדבר עם במילימ' פשوطות ורכות ככל הניתן ובהתאם לגיל ולמידת החשיפה. נסביר מושגים אליהם הם נחשפים, כגון – **אלאקה**, ארוחה אף, אן? ונדגיש שהם שומרים עליינו: **"האג אן האלאקה חלאק, אן האלאקה שואלהט אלאקה."**
 - נהיה חשובים לשיח של הילדים ונזכיר שאין צריך ליזום שיח במקומות בהם אין חשיפה לאירועים. במידה שהמשפחה חווה חשיפה וקרבה לאירועים מורכבים, לנסה להתאים את ההסבר על אודות המצב לילדים.
 - אפשר בהחלט לומר ש**"אענחו צלאפיט צלאפיט"** אך נדגיש ונאמר ש**"אענחו שואלהט אלאקה, ווונכט אן האלאקה"** וכוחות הגהוון, והכי חשוב – **אענחו יוזח וברוחם יהיה גיא"**.

נهاיה יחד
ברגעים בהם נחש לחץ או חוסר אונים מומלץ להסתיע במקורות תמייה נגישים (בן זוג, חבר/ה) על מנת שנוכל להמשיך ולתמוך בילדים. נהיה רגילים ל��ובים אלינו, נשתרף בתחוויות ובחוויות שכן המשימה ההורית בימים כגון אלו אינה פשוטה ותמייה הדדיות יכולה להקל.

עידוד
נסיע לילדים למצוא את משאבי התמודדות שלהם ונשדר להם תקווה ואמונה ביכולם להתמודד: "כג הכאז שעת גא גואנטה!", "וואוינו צ'ו צ'ו".

אזורור
בכל עת שהדבר מתאפשר נעודד את הילדים להמשיך בפעילויות פנאי להפגה:
ילדים רכים זוקים לסייע בהשקייה, לצעצועים שלהם, גם במרחב המוגן.
ילדים צעירים חשוב להפנות לפעילויות יצירה, משחק, ספורט, ואף להטיל עליהם שימוש קטנות בבית, כך שייחשו מידת שליטה במצב.

הוותם גב

במהלך התקופה יתכו שינויים בהתנהגותם של הילדים, תופעות אלו לרוב זמניות וחולפות עם החזרה לשגרה. חשוב להגביל לשינויים בחום ובהבנה, להריע על הילדים קרבנה גופנית, חיבוקים וכוחות. לא להיבהל לנוכח נסיגה (קושי להירדם, הרטבה, בכיכ, כאב). במידת הצורך כדי להיעזר באנשי מקצוע, לשתרף בחששותינו ולהיעזר בהם.

הורים יקרים

שיםרו על עצמכם ועל משפחתכם! הנכם מוזמנים להיעזר בצוותי החינוך ובמועדיו הסיעו.

על רקע מצב החירום נפתח **"מרכז הסיעוע הרגשי"**

של השירות הפסיכולוגי ייעוצי במשרד החינוך.

מספר הטלפון של המוקד: 073-3983960, 6552* *שלוחה 5

ניתן לפנות להתייעצות אל השפ"ח בראשות המקומית שלכם